

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Яковлева Оксана Сергіївна**. 1999 року народження, громадянка України, освіта вища, закінчила ПДАУ у 2022 році та отримала диплом магістра з відзнакою за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», освітня програма «Зв'язки з громадськістю». Виконала акредитовану освітньо-наукову програму Публічне управління та адміністрування, аспірантка кафедри економіки та публічного управління з 2022 року до цього часу.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Полтавського державного аграрного університету від № 186 від 26 травня 2026 року у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради **Медвідь Вікторія Юріївна**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету

Рецензентів **Дорофєєв Олександр Вікторович**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету;

Сердюк Ольга Іванівна, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету

Офіційних опонентів **Маматова Тетяна Валеріївна**, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;

Коваль Ганна Володимирівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Державного університету економіки і технологій.

на засіданні «20» липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування **Яковлевій Оксані Сергіївні** на підставі публічного захисту дисертації «**Моделювання управлінських технологій електронного урядування на місцевому рівні**» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Дисертацію виконано у Полтавському державному аграрному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Полтава.

Науковий керівник: доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри економіки та публічного управління **Лозинська Тамара Миколаївна**.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація написана українською мовою. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел на 18 сторінках та 8 додатків на 22 сторінках. Загальний обсяг роботи – 202 сторінки, з них 170 сторінок основного тексту. Робота містить 33 рисунки і 29 таблиць.

Дисертація відповідає вимогам п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами і доповненнями).

Здобувачка має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 1 – робота у наукових фахових виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах, 3 – статті у фахових наукових виданнях України, 6 – тези доповідей на наукових конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Публікації у виданнях, що включені до наукометричних баз даних

Scopus та Web of Science:

1. Yakovlieva, O., Kopishynska, O., Utkin, Y., Sliusar, I., Flehantov, L., Somych, M., Scryl, O. (2024). Geodata Processing Methodology on GIS Platforms When Creating Spatial Development Plans of Territorial Communities: Case of Ukraine. The 15th International Multi-Conference on Complexity, Informatics and Cybernetics: IMCIC, March 26 - 29, 2024. P. 251-258. ISBN: 978-1-950492-78-7 (Print) ISSN: 2771-5914 (Print) DOI <https://doi.org/10.54808/IMCIC2024.01.251> URL: <https://www.iiis.org/CDs2024/CD2024Spring/papers/ZA553CU.pdf> (Scopus).

Публікації у фахових виданнях України:

2. Яковлева О. С., Лозинська Т. М. Оцінювання прозорості діяльності місцевої влади в контексті удосконалення механізму електронного урядування. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*. 2023. №1 (79). С. 49-55. DOI <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2023.1.8> URL: https://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2023/8.pdf

3. Яковлева О. С., Лозинська Т. М. Розвиток концепції електронного урядування у світовій практиці. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2025. № 5. С. 43-46. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-5-9>. URL: <https://apie.org.ua/en/development-of-the-concept-of-e-government-in-world-practice/>

4. Яковлева О. С., Лозинська Т. М. Становлення цифрової системи управління територіальною громадою. *Актуальні проблеми інноваційної*

економіки та права. 2025. № 6. С. 28-32. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-6-6>. URL: <https://apie.org.ua/uk/stanovlennia-tcifrovo%D1%97-sistemi-upravl/>

Публікації апробаційного характеру:

5. Яковлева О., Рябий М., Мавріна М. Методи вивчення інформаційних систем в розрізі діджиталізації агробізнесу. *Сучасні освітні технології та інноваційні методики навчання в підготовці здобувачів вищої освіти: досвід та перспективи*: 53 науково-методична конференція викладачів і аспірантів. м. Полтава: ПДАУ, 2022. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9740/zbirnyknauk-metodkonfpdau20221.pdf>

6. Яковлева О. С. Управлінські технології електронного урядування в роботі органів місцевого самоврядування. *Місьцеве самоврядування в Україні: теорія та практика*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 07 грудня 2022 року /за заг. ред. Т.М. Лозинської, О.В. Дорофєєва, Н.Л. Панасенко. Полтава: ПДАУ, 2022. С. 149-151. URL : <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/2908/zbirnykkonferenciyyimiscevesa-movryaduvannya2022.pdf>

7. Яковлева О. С. Opportunities of Digital Technologies and Effective Governance the Current Context of Digitization and Digital Innovation. *Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених*; Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, 26-27 квітня 2023 р., м. Полтава. С. 337-341. URL : <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=rm&ogbl#inbox/FMfcgzGsmhcLDRWbHfXnvsbTcFXXMPdD?projector=1>

8. Яковлева О. С. Цифрова безпека в контексті надання електронних послуг на місцевому рівні. *Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання*: Міжнародна науково-практична конференція, 29-30 листопада 2023, тези доп. Суми: Сумський державний університет, 2023. 404 с. URL : https://management.biem.sumdu.edu.ua/docs/t_2023.pdf

9. Яковлева О., Флегантов Л., Протас Н. Оцінка ефективності впровадження інформаційних систем та технологій в систему забезпечення якості вищої освіти: виклики та перспективи. *Актуальні питання забезпечення якості освіти*. 55-а науково-методична конференція викладачів і аспірантів, 21-22 лютого 2024, тези доп. Полтава : ПДАУ, 2024. 250 с. URL : <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9729/zbirnyk55metodkonferenciyi2024.pdf>

10. Лозинська Т. М., Яковлева О. С. Політика Європейського Союзу щодо розвитку сільських територій: можливості застосування в Україні. *Перспективи розвитку територій: теорія і практика. Поствоєнне відновлення: матеріали VIII міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, Харків, 14–15 листопада 2024 р.*; Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Рада молодих вчених при МОН України, Рада молодих вчених при Харківській обласній військовій адміністрації, Varna free university «Chernorizets hrabar», Slovak technical

university in Bratislava, Czestochowa university of technology, Одеський національний економічний університет. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. С. 30-32.

URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/konferentsii/2024/Tezy_2024/Zbirnik%20tez%202024%20rik%202003.pdf

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Маматова Тетяна Валеріївна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. Заслуговує на позитивну оцінку сформоване авторкою і винесене на захист концептуальне бачення моделі цифрової системи управління територіальною громадою, відмінністю якої є інтегрування усіх компонентів, що виконують окремі ролі, в єдину взаємопов'язану цифрову екосистему (с. 20). Водночас маємо відзначити, що доцільно було б пов'язати його з виокремленими та описаними на с. 29-30 ключовими елементами електронного урядування, що значно посилює обґрунтованість положення наукової новизни.

2. Представлена на с. 57 табл. 2.1 має назву «Фактичний розподіл громад за рівнями цифрової зрілості в Україні», тоді як вона містить визначені авторкою рівні цифрової зрілості та критерії віднесення громад до того чи іншого рівня зрілості. Відповідний методичний підхід, безумовно, є науковим здобутком авторки і це зауваження не свідчить про сумніви опонента щодо правомірності авторської позиції, а вказує на необхідність коректного іменування ілюстративного матеріалу. Доцільно було б використати запропонований методичний прийом для розподілу громад Полтавської області за рівнями цифрової зрілості, що засвідчило б прикладну значимість даного підходу.

3. У розділі 2 (с. 79-98) та Додатку Е представлено результати соціологічного дослідження щодо оцінювання рівня та якості взаємодії громадян з муніципальними органами влади в Україні, реалізація якого дозволила авторці виявити проблемні сфери взаємодії, зокрема цифрової. Проведення такого дослідження є, безумовно, сильною стороною роботи. Водночас, авторці варто було більш детально схарактеризувати програму та параметри дослідження, зокрема: період проведення, метод поширення анкет, географічне охоплення, категорії респондентів тощо.

4. У контексті отриманих за результатами соціологічного дослідження результатів потребує також пояснення під час захисту існуюча розбіжність між висновком про досить високі показники прозорості та підзвітності органів влади Полтавської області (с. 67) та висновком про непостійність і нерівномірність доступу громадян до актуальної інформації (с. 94).

5. У пп. 3.1 «Модель цифрової системи управління територіальною громадою: структура, параметри, критерії ефективності» здобувачка представила вербальний опис Моделі (ключові параметри, функціональні блоки,

інформаційні потоки) (с. 129-134), що надає можливість усвідомити її сутнісну характеристику, проте представлення Моделі у вигляді загальної схеми дозволило б краще візуалізувати її складові та зв'язки.

Коваль Ганна Володимирівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Державного університету економіки і технологій, зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. До недоліків викладу матеріалу дисертації можна віднести неточності у назвах таблиць, які не повністю відбивають зміст ілюстративного матеріалу. Так, табл. 2.1 має назву «Фактичний розподіл громад за рівнями цифрової зрілості в Україні» (с. 57), але вона вміщує лише критерії розподілу, а не сам розподіл громад. Табл. 2.9 названа авторкою «Схема впливу державної політики на е-урядування на місцевому рівні» (с. 104), що доцільніше застосовувати по відношенню до рисунків, на яких розміщені відповідні схеми. Дана таблиця вміщує компоненти, які відображають характеристику різних впливів держави на місцевий масштаб електронного урядування. Неточною є назва й табл. 3.4 – «Критерії оцінки ефективності моделей управлінських технологій електронного урядування» (с. 139), оскільки, по-перше, не можна вимірювати ефективність через ефективність, а по-друге, наведені критерії більшою мірою стосуються характеристики самої моделі, аніж наслідків її застосування, зокрема й ефективності.

2. Заслуговує схвалення позиція авторки, яка вважає, що для забезпечення комплексності та підвищення об'єктивності оцінювання ефективності управлінських технологій електронного урядування доцільно поєднувати різні методи, які дозволяють врахувати як кількісні, так і якісні аспекти функціонування системи, а також її вплив на громадян та управлінські процеси (с. 141-142). Разом із цим потребує уточнення за яких обставин і яким чином використовуються якісні методи оцінювання ефективності застосування технологій електронного урядування.

3. Для комплексної оцінки ефективності моделей управлінських технологій електронного урядування авторка пропонує використати узагальнений інтегральний індекс, який об'єднує всі ключові критерії оцінювання через вагові коефіцієнти (с.143-145). Варто відмітити, що подібні підходи до оцінювання процесів і їх наслідків насправді дозволяють поєднати кількісні та якісні показники, забезпечуючи єдину числову оцінку ефективності системи, що враховує її багатовимірну природу. Було б цікаво побачити конкретний приклад оцінювання моделі управлінської технології шляхом використання інтегрального показника. Це значно посилює прикладну спрямованість дисертаційної роботи.

4. Яковлева О. зазначає в роботі, що високий рівень показників економічної ефективності сприяє оптимізації ресурсів, скороченню витрат, підвищенню продуктивності працівників та якості послуг, а також забезпечує основу для стратегічного розвитку територіальних громад у цифровому середовищі (с. 162). Наведені авторкою очікувані економічні результати не

викликають заперечень, але доцільно було б проілюструвати цей взаємозв'язок (скорочення дублювання адміністративних процесів, зменшення трудових витрат, зменшення фінансових витрат тощо) за допомогою статистичних даних.

Дорофєєв Олександр Вікторович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. Серед положень наукової новизни дисертації визначено розроблення науково-прикладних підходів до оцінювання рівня цифрової трансформації територіальних громад шляхом удосконалення індексної методики та доповнення її відповідними показниками, що дало змогу зробити висновок про відсутність в Україні повноцінно трансформаційних громад (стор. 21). Разом із тим, у роботі недостатньо розкрито причини такого результату. Зокрема, доцільно було б більш детально проаналізувати чинники, які стримують досягнення високого рівня цифрової трансформації громад, зокрема інституційні обмеження, недостатній рівень цифрових компетентностей персоналу, нерівномірність ресурсного забезпечення, проблеми розвитку цифрової інфраструктури та особливості нормативно-правового середовища. Поглиблення такого аналізу дозволило б не лише констатувати наявний стан цифрового розвитку територіальних громад, а й більш аргументовано визначити першопричини виявлених проблем та окреслити шляхи їх подолання.

2. У дисертаційній роботі значна увага приділена розробленню та обґрунтуванню різних моделей управлінських технологій електронного урядування на місцевому рівні. Водночас у дослідженні недостатньо чітко визначено авторське розуміння поняття «модель», яке є одним із ключових для предметної сфери роботи. Зокрема, доцільним було б надати більш ґрунтовне теоретико-методологічне обґрунтування цього поняття, уточнити його зміст, функції та відмінності від суміжних категорій, таких як механізм, система, концепція чи інструмент управління. Це сприяло б підвищенню концептуальної цілісності дослідження та забезпечило б більш однозначне сприйняття запропонованих авторкою моделей.

3. У другому розділі дисертації авторкою здійснено дослідження практик комунікації між мешканцями громад та органами місцевого самоврядування, результати якого стали підґрунтям для оцінювання ефективності існуючих механізмів взаємодії (стор. 80-96). Водночас окремі висновки роботи потребують додаткового обґрунтування. Зокрема, у дослідженні констатується достатньо високий рівень відкритості діяльності місцевих органів влади та функціонування інструментів публічної звітності, проте результати опитування демонструють наявність труднощів у своєчасному отриманні громадянами необхідної інформації та нерівний рівень її доступності для різних груп населення. У зв'язку з цим доцільно було б детальніше проаналізувати, наскільки формальна наявність інструментів прозорості трансформується у реальну доступність інформації для громадян, а також розкрити причини можливого розриву між адміністративними показниками відкритості влади та фактичним сприйняттям якості інформаційної взаємодії з боку населення.

Сердюк Ольга Іванівна, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, зауваження, висловлені рецензентом:

1. У підрозділі 1.2 дисертації авторкою зазначено, що сучасні управлінські технології формуються як комплексна, багатовимірна система, у якій цифрова складова відіграє не допоміжну, а визначальну роль (стор. 44-45). При цьому в табл. 2.7 зазначаються характеристики, сутність, основні прояви та цифрові компоненти управлінських технологій. За дизайном табл. 2.7 характеристики управлінських технологій сприймаються як ознака їх систематизованого розподілу (класифікації), а сутність, основні прояви та цифрові компоненти – як опис груп за результатами розподілу. Однак, виникає бажання зрозуміти, що являє собою об'єкт систематизованого розподілу та чому характеристика, а не сутність управлінських технологій чи цифрові компоненти, є при цьому ознакою систематизації.

2. Для характеристики динаміки цифрової трансформації як на регіональному, так і на місцевому рівнях авторка вдало використовує оновлені результати оцінювання рівня цифровізації регіонів і територіальних громад Міністерства цифрової трансформації України, які було зібрано за допомогою платформи «Дія.Цифрова громада» (стор. 60-62). Однак не зазначено період отримання цих даних.

3. Зустрічається деяка невідповідність підходів чи суперечливі положення. Так, особливості впровадження цифрових технологій у селищних територіальних громадах України охарактеризовано за дещо іншими ознаками ніж у міських та сільських, що ускладнює їх порівняння. В іншому випадку, зазначено, що особливості впровадження цифрових технологій у територіальних громадах України значною мірою залежать від їх типу (міські, селищні, сільські) та масштабу (кількість населення, територіальна протяжність, ресурсна база) (стор. 71), тобто ресурсна база громади уявляється такою, що характеризує її масштаб. При цьому пізніше (стор. 72) масштаб та ресурсна база розглядаються як окремі, а отже незалежні, факторні ознаки розвитку цифрової інфраструктури: «Розвиток цифрової інфраструктури у територіальних громадах значною мірою визначається їхніми масштабами та ресурсними можливостями». Також, у табл. 3.6 (стор. 147) придбання програмного забезпечення віднесено як до фінансових, так і до технологічних витрат.

4. У дисертаційній роботі відповідними таблицями вдало проілюстровано структуру та параметри моделі цифрової системи управління територіальною громадою, проте назви рис. 3.2 на стор. 133 («Функціональні блоки цифрової системи управління») та рис. 3.3 на стор. 134 («Інформаційні потоки цифрової системи управління») доречно було б також конкретизувати до рівня управління територіальною громадою, який вони і описують.

5. У підрозділі 3.2 розглянуто необхідні ресурси, витрати та очікувані результати впровадження електронного управління, що дозволяє прогнозувати соціальний і економічний ефект від цифровізації. Проте, належило б відкорегувати назву чи уточнити/удосконалити структурну побудову табл. 3.8 «Порівняння категорії витрат та відповідні економічні та соціальні ефекти

впровадження електронного управління» (стор. 150) оскільки є невідповідність назви і змісту таблиці, у якій показано не тільки соціальні та економічні, а також технологічні/організаційні ефекти впровадження електронного управління.

6. Авторка пропонує до розгляду комплексну модель адаптивних управлінських технологій для громад України (стор. 172, табл. 3.11), проте пізніше пише про адаптивність моделі та адаптивну модель управлінських технологій для громад України (стор. 173-174, табл. 3.10). Варто було б бути більш точним у назві моделі, а також у використанні термінів при найменуванні граф 1 та 2 таблиці табл. 3.11 (стор. 172), оскільки слова/поняття «компонент» та «складові» є синонімами, але в даному випадку описують різні речі.

Зауважень немає. Роботу оцінено позитивно.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – _ _ членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Яковлевій Оксані Сергіївні

ступінь доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається

(підпис)

Вікторія МЕДВІДЬ